

СТЕПАНИК Віра

слухачка магістратури за спеціальністю

«Менеджмент організації і адміністрування»

(науковий керівник: к.е.н., викладач кафедри державного і муніципального управління Апостолюк О.З.)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ

В умовах переходу до сучасної моделі економіки на основі інноваційно-інвестиційного розвитку, інтеграції в європейський і світовий економічний простір необхідно, в першу чергу, зберігаючи пріоритет національних інтересів, у стислі терміни вдосконалити систему захисту прав споживачів відповідно до досвіду розвинених країн. Якщо держава вміє захищати інтереси своїх споживачів, то це є запорукою поваги до такої держави. Підвищення якості і конкурентоспроможності вітчизняних товарів і послуг, активне впровадження в Україні сучасних технологій, збільшення інвестиційних потоків – всі ці фактори позитивно впливають на динаміку економічного зростання країни.

Головним завданням органів державної влади є продовження процесу перетворення України на заможну європейську державу, основним пріоритетом якої є створення високих європейських стандартів життя населення. Забезпечивши на рівні технічного регулювання гарантії безпечності продукції та послуг, створивши систему позасудового та судового розгляду скарг споживачів, країни Європейського Союзу сконцентрували увагу на захисті споживача від небезпечних виробів та неякісних послуг через надання йому достатньої кількості об'єктивної інформації, відповідно до якої він зможе приймати свідоме рішення про їх вибір. Однак і це не позбавляє споживача усіх проблем: виріб може мати прихований недолік, не дотримуються правила торгівлі тощо, чим порушуються права споживача.

Відповідно до ст. 4 Закону України "Про захист прав споживачів" споживач має право на: Споживачі під час придбання, замовлення або використання продукції, яка реалізується на території України, для задоволення своїх особистих потреб мають право на:

- 1) захист своїх прав державою;
- 2) належну якість продукції та обслуговування;
- 3) безпеку продукції;
- 4) необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про продукцію, її кількість, якість, асортимент, а також про її виробника (виконавця, продавця);
- 5) відшкодування майнової та моральної шкоди, завданої внаслідок недоліків продукції (дефекту в продукції), відповідно до закону;
- 6) звернення до суду та інших уповноважених державних органів за захистом порушених прав;
- 7) об'єднання в громадські організації споживачів (об'єднання споживачів).

В той же час, аналіз справ на споживчому ринку України свідчить про те, що кількість порушень вимог законодавства у сфері захисту прав споживачів за останнє десятиріччя не зменшується і становить понад 90% від загальної кількості перевічених суб'єктів господарювання. Споживчий ринок продовжує насичуватися сурогатами, неякісними, фальсифікованими та небезпечними для людей товарами, передусім харчовими продуктами та алкогольними напоями. Не повною мірою реалізується право споживача на отримання необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про товари, роботи та послуги. Потребує розвитку можливість реалізації права споживачів бути почутим, відшкодувати завдані збитки. Недостатньо задіяний потенціал громадських об'єднань споживачів, яких в Україні налічується вже більше ста.

Вони мають забезпечити правову підтримку і розгляд значної частини заяв тих громадян, котрі понесли втрати у зв'язку з придбанням недоброякісних продовольчих і промислових товарів. На жаль, сьогодні це не відбувається внаслідок того, що держава не створила умов для ефективної діяльності цих організацій. Тим самим порушується 42 стаття Конституції, за якою «держава сприяє діяльності громадських організацій споживачів».

Світовий досвід вказує, що найбільш ефективними механізмами залучення громадян до участі в громадському русі є громадська поінформованість, громадські консультації, громадський контроль, аудит,

моніторинг, механізм лобювання та ін. Сучасний рух споживачів є необхідною умовою забезпечення справедливого, безпечного і сталого майбутнього споживачів.

Тож виписані в Законі права громадських організацій споживачів повинні бути визначені більш детально та наповнені конкретним змістом. Зокрема, потрібно визнати законні інтереси цих організацій щодо внесення пропозицій до проектів законодавства про захист прав споживачів, їх роль у зверненні зі скаргами в інтересах споживачів – в індивідуальному чи колективному порядку – до уповноважених органів. Також має бути підтверджена й розвинута важлива роль громадських організацій у галузі інформування та навчання споживачів. Відсутність механізму взаємодії та соціального партнерства між державною владою й організаціями громадського сектора гальмує демократичні процеси в суспільстві, соціально-економічний розвиток, вирішення гострих соціальних питань, у тому числі щодо захисту прав та інтересів вітчизняних споживачів.

Незважаючи на економічні, правові, політичні труднощі, Україна намагається розв'язати проблему ефективного захисту споживчого ринку та прав споживачів, які нагромадились. Набутий, хоч і зовсім ще невеликий, вітчизняний досвід свідчить, що із зміною економічної ситуації, процесами глобалізації постає необхідність реалізації консолідованої з усіма учасниками ринкових відносин споживчої політики, постійному удосконаленні законодавства та фінансовому забезпеченні заходів у сфері захисту прав споживачів.

Література:

1. Закон України Про захист прав споживачів із змінами від 28.12.2014 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>